

«Ақтөбе облысының білім басқармасы Хромтау ауданының білім бөлімі» ММ
«Шанырақ» бөбекжай-балабақшасы» МКҚК

«Менің құқықтарым мен міндеттерім»

Өткізген:

Тәрбиеші Бақытжанова Қ.Ш.

Хромтау ауданы, 2025 жыл

«Менің құқықтарым- менің міндеттерім»

Мақсаты: Балалардың құқықтары мен міндеттері туралы білімдерін толықтыру. Балаларда адам құқықтары туралы түсініктерін қалыптастыру. Өз міндеттері мен құқықтарын білуге үйрету. Қазақстанның болашағына үлесін қоса білетін білімді де, ізденімпаз ұрпақ етіп тәрбиелеу.

Көрнекілігі: Қазақстан Республикасының Конституциясы, «Бала құқықтары туралы» Конвенция, Туу туралы куәлік, слайдтар, 20 қараша-Бүкіл дүниежүзілік балаларды қорғау күні, Фемида суреті, Сот таразысы.

Сабақ барысы:

I. Ұйымдастыру.

Сәлеметсіңдер ме, балалар! Бүгінгі сабағымызды мынандай сұрақпен бастағым келіп отыр:

— Балалар «Есім алуға» құқықтарың бар ма? Қалай ойлайсыңдар?

Балалар кезектесіп өз аттарын айтып шығады.

Ал жақсы, сендердің есімдерің бар және таныстырып шықтық, сендердің есімдерің солай аталатынын енді қалай дәлелдейсіңдер?

Дұрыс, балалар!

Туу туралы куәлік – бұл сендердің алғашқы құжаттарың. Ал онда тағы не туралы жазылған? Кім біледі?

Онда, сендер Қазақстан Республикасының азаматы екендерің жазылған.

Яғни, адам баласы туғаннан бастап мемлекеттің қарамағында қорғауда болады екен. Ол дегеніміз әрқайсымыздың құқықтарымыз бен міндеттеріміз бар екенін білдіреді.

Ендеше, бүгінгі біздің сабағымыз «Менің құқықтарым мен міндеттерім» деп аталады.

Балалардың құқықтары қайда жазылған? Оны кім бекітеді? Ендеше сендерге қысқаша айтып өтейін.

«Сендердің құқықтарың туралы Конвенция»

20 қараша – бұл дүниежүзілік балалардың құқығын қорғау күні. Бұл күні «Балалар құқығы» туралы халықаралық Конвенциясы қабылданған.

Барлық дүние жүзіндегі балалардың құқықтары арнайы «Балалар құқығы туралы»

Конвенцияда жазылған. Бұл құжат 1989 жылы 20-қарашада БҰҰ-да қабылданды. Бұл ұйым екінші дүниежүзілік соғыстан кейін құрылды. Екінші дүниежүзілік соғыс миллиондаған адамдардың өмірін қиды, яғни, олардың өмір сүру құқығын шектеді. Сол себепті осындай соғыстардың болдырмау мақсатында барлық дүниежүзіндегі халықтар БҰҰ-на бірікті.

Өкінішке орай, дүние жүзінде әлі де қауіп-қатерлер жиі болып тұрады. Мысалы: соғыстар, терактілер, қылмыстар, апаттар, аштық, аурулар... Тіпті үлкен, мықты адамдардың өзі осындай қатерлерге қарсы тұра алмай жатады. Сондықтан ең қорғансыз болып табылатын балалар. Олар тіпті күнделікті өмірде үлкендердің қолдауы мен қарауын қажет етеді. Сол себепті балаларды қорғау үшін «Балаларды қорғау туралы» Конвенция қабылданды.

Конвенция – арнайы бір мәселе жөніндегі мемлекеттердің өзара келісімі. Конвенцияның басты міндеті – 18 жасқа дейінгі тұлғалардың құқығын қорғау. Бұл БҰҰ дүниежүзілік балаларына арналған Конвенцияны басшылыққа ала отырып, біздің елімізде де «Бала құқықтары туралы» заң бар. Ол 2002 жылы 8 тамызда елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев Қазақстан Республикасындағы «Бала құқықтары туралы» заңына қол қойды. Ең бастысы әр азаматтың негізгі құқығы – ол өмір сүру құқығы.

Өмір сүруге

Ата-тегін алуға

Отбасында тәрбиеленуге

Жеке бас бостандығына

Азаматтық алуға

Білім алуға

Баспана алуға

Дүние мүлікке

Демалуға

Денсаулықты сақтауға

Сөз бостандығына

Қоғамдық жұмыстарға араласуға Балалар біздің құқықтарымыздан басқа міндеттеріміз бар екенін естен шығармауымыз керек.

Не істеуге міндеттіміз?

Әркім Қазақстан Республикасының Ата заңын сақтауға;

Қазақстан Республикасын қорғау әрбір азаматтың міндеті;

Әрбір адамның ар мен намысын құрметтеуге;

Мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге;

Тарихи мәдени мұраларды сақтауға;

Тарихи ескерткіштерді қорғауға;

Табиғат және табиғат байлықтарын қорғауға;

Мектеп ғимараты мен оның аумағын үнемі тазалықта ұстауға;

Үлкенге-құрмет, кішіге-ізет танытуға;

Ата-анаға қамқорлық көрсетуге.

Сонымен балалар құқық деген не, міндет деген не? Ойланайық.

Ендеше құқық пен міндетті айыру үшін біз сергіту сәтін немесе ойын ойнайық.

Ойын «Менің құқытарым мен міндеттерім» деп аталады. Мен міндеттер мен құқықтарды оқимын, сендер табуларың керек. Егер жауап құқық болса, қолдарыңды жоғары көтересіңдер, ал егер міндет болса, қолдарыңды шапалақтайсыңдар. Егер түсінікті болса, бастайық.

Конкурстар мен жаррыстарға катысу. (Қ)

Жолда жүру ережелерін сақтау. (М)

Жеке бас тазалығын сақтау. (М)

Тегін оқу. (Қ)

Мектеп мүлкіне дұрыс қарау (М)

Табиғатты қорғау және күту. (М)

Демалу. (Қ)

Мектеп ережесін сақтау (М)

Жақсы оқу. (М)

Ата-анаға көмектесу. (М)

Басқа оқушылардың ар-намысын, абыройын құрметтеу (М)

Тегін кітапхананы пайдалану (Қ)

Қорытынды: Өте жақсы балалар, рахмет. Барлығымыз өз құқықтарымыз бен міндеттерімізді ажырата білдік.

5. Сендерге тағы біз сұрақ:

— Біздің құқықтарымыз бұзылса, біз не істейміз?

-Дұрыс айтасыңдар! Заңгерлерден кеңес алуымызға болады екен.

Кеңес- аты айтып тұрғандай, бізге заңды түрде түсіндіріп, кеңес береді. Ал заңгер (юрист)-заңды жақсы білетін адам. Біз кеңес ала отырып, өзімізді қорғай алады екенбіз.

III. Қорытынды.

Сонымен, қорыта келгенде,

- Балалар өзіміздің құқығымызды қорғауға, міндеттерімізді орындауға, Отанымызды құрметтеуге және патриоттық сезімімізді нығайта түсуге тырысайық.

Міне, балалар, бүгін өздеріңді Тәуелсіз еліміздің болашағы екендеріңді, яғни, нағыз азамат екендіктеріңді көрсете білдіңдер.

Барлығыңыз бүгінгі оқу-іс әрекетіне толық қатыстыңдар.

Сау болыңыздар?

«Менің құқықтарым менің міндеттерім»

